

КІЛЬКІСНІ ЧИСЛІВНИКИ: МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ В ІНШОМОВНІЙ АВДИТОРІЇ (початковий рівень)

QUANTITATIVE NUMERALS: METHODS OF LEARNING IN A FOREIGN LANGUAGE AUDIENCE (Beginner Level)

Трумко О.М.,

orcid.org/0000-0003-3816-6164

кандидатка філологічних наук,

наукова співробітниця

Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою
Національного університету «Львівська політехніка»

Стаття досліджує методику викладання кількісних числівників у процесі навчання української мови як іноземної на рівні А1. Зосереджуючись на комунікативному підході до викладання граматики, авторка доводить, що саме комунікативний підхід сприяє ефективному засвоєнню граматичних структур через практичне використання мовного матеріалу в реальних ситуаціях спілкування. Також у статті наголошується на тому, що ефективне навчання числівників повинно бути поетапним. Аналізуються основні труднощі, які постають перед іношомовцями при вивченні числівників, зокрема узгодження числівників з іменниками, рід числівників *один / два*, називний і знахідний відмінки. Подано приклади діалогічних ситуацій, вправи на узгодження числівників з іменниками, а також інтерактивні завдання для закріплення матеріалу. Проаналізовано помилки, які допускають студенти під час вивчення числівників: розрізнення кількісних і порядкових числівників, узгодження числівників з іменниками, вибір правильної відмінкової форми.

У роботі детально розглянуто особливості викладання числівників у межах різних тематичних модулів відповідно до Державного стандарту з української мови як іноземної. Зокрема, представлено вправи для вивчення числівників у контексті тем «Людина», «Дім, помешкання», «Покупки» тощо. Отримані знання дозволять іношомовцям повідомляти інформацію про вік, адресу, кількість членів сім'ї, описувати зовнішність, вони є ефективними при здійсненні покупок, замовленні послуг тощо. Запропоновані методичні рекомендації можуть бути корисними для викладачів, які працюють з іноземними студентами на цьому рівні, а також для укладачів навчальних програм з української мови як іноземної. Використання запропонованих вправ дозволяє зробити процес вивчення числівників цікавішим та ефективнішим, сприяючи розвитку комунікативної компетентності іношомовців.

Ключові слова: українська мова як іноземна, комунікативний підхід, граматика, числівник, початковий рівень, завдання.

The article explores the methodology of teaching quantitative numerals in the process of learning Ukrainian as a foreign language at the A1 level. Focusing on a communicative approach to teaching grammar, the author argues that this approach facilitates the effective acquisition of grammatical structures through the practical application of language material in real-life communication situations. The article also emphasizes that the effective teaching of numerals should be structured in stages. It analyzes the main challenges that foreign learners face when studying numerals, particularly their agreement with nouns, the grammatical gender of the numerals one and two, as well as the nominative and accusative cases. The article presents examples of dialogic situations, exercises for numeral-noun agreement, and interactive tasks designed to reinforce the material. Additionally, it examines common errors made by students, such as differentiating between quantitative and ordinal numerals, ensuring correct agreement between numerals and nouns, and selecting the appropriate case form.

The paper provides a detailed examination of the teaching of numerals within various thematic modules in accordance with the State Standard for Ukrainian as a Foreign Language. Specifically, it introduces exercises for learning numerals in the context of topics such as «Person», «Home and Living Space», and «Shopping». The acquired knowledge will enable foreign learners to convey information about age, address, and the number of family members, as well as describe appearance. These skills are particularly useful in everyday situations such as making purchases and ordering services. The proposed methodological recommendations may be beneficial for teachers working with foreign students at this level, as well as for developers of Ukrainian as a foreign language curricula. The implementation of the suggested exercises enhances the process of learning numerals, making it more engaging and effective while fostering the communicative competence of foreign learners.

Key words: Ukrainian as a foreign language, communicative approach, grammar, numerals, beginner level, exercises.

Сьогодні в основі методики викладання української мови як іноземної є комунікативний підхід, де «вивчення системи мови (граматики) є переважно інтуїтивним, тобто, на відміну від традиційної методики, де граматика і лексика є основним предметом навчання, при навчанні

за комунікативним методом граматика необхідна лише для правильної побудови речень, проте від студентів вимагається не механічне заучування граматичних правил, а інтуїтивне відчуття правильно побудованих фрагментів мовлення» [2]. Завдяки такому підходу іноземці швидко набува-

ють умінь спілкуватися в іншомовному соціумі. Проте важливо, щоб «комунікативний підхід гармонійно поєднував у собі різні способи навчання без шкоди для граматики» [3, с. 134]. Адже знання граматичних категорій дозволить правильно побудувати висловлення та запобігатиме мовним помилкам. Крім того, граматика іноземної мови у формуванні вторинної мовної особистості виконує світоглядну та системоутворюючу роль [11, с. 66], а «оволодіння мовою можливе тільки тоді, коли засвоєння мовленнєвого матеріалу веде до формування в іноземця системи мови, коли він може будувати фрази відповідно до правил граматичного оформлення і слововживання в акті спілкування» [8, с. 10].

Дуже часто засвоєння граматики української мови супроводжується труднощами: 1) складна термінологія, правила та численні винятки; 2) викладання матеріалу шляхом запам'ятовування таблиць, механічного заучування конструкцій і виконання однотипних вправ. Тому вивчення граматики української мови як іноземної повинно бути орієнтовано на практичне оволодіння мовою, тобто на розвиток навичок, необхідних для розуміння та самовираження. Це реалізують, вводячи інформацію про граматичні форми в контексті роботи над ними [4, с. 46] та актуалізуючи завдання, спрямовані на розвиток читання, письма, аудіювання, діалогічного мовлення [5, с. 63]. Вправи мають сприяти засвоєнню матеріалу як на рівні сприйняття, так і в активному використанні [7, с. 99].

Мета цієї статті – дослідити особливості вивчення кількісних числівників на початковому рівні оволодіння українською мовою та представити вправи, які сприяють засвоєнню граматичних норм у процесі спілкування в певних комунікативних ситуаціях.

Зауважимо, що розуміння категоріального значення кількості, яке виражене числівником, в іншомовців не викликає труднощів, оскільки числівники виявляють велику типологічну спільність з іншими мовами [1, с. 151]. Однак числівники української мови як окремий клас слів відзначаються специфікою морфологічних категорій, системи словозміни, сполучуваності та синтаксичних функцій [6, с. 159]. Тому засвоєння числівника як лексичної одиниці у процесі комунікації неможливе без знання його граматичних категорій. Граматика є певним каркасом, на якому базується лексика. Важливо для засвоєння граматики спочатку виконувати механічні контрольовані вправи, наступний крок – це контрольовані вправи для автоматизації, опісля вправи, які сти-

мулюють вживання мови у справжніх комунікативних ситуаціях [10, с. 202].

На початковому рівні опанування української мови як іноземної числівник вживаємо для надання інформації про вік і дату народження, для позначення кількості [9].

Тема «Людина»

Урок 1. Скільки тобі років?

Етап I. Вивчення числівників від 1 до 20 і назв десятків. Їх візуалізуємо, слухаємо та повторюємо. Вправи для закріплення вивченого матеріалу.

1.1. Запишіть. Два – 2; одинадцять – ____; двадцять три – ____; тридцять п'ять – ____; сорок чотири – ____; сімдесят шість – ____; дев'яносто один – ____; вісімдесят сім – ____; сто – ____; сто сорок вісім – ____.

1.2. Запишіть за зразком: 21 – двадцять (20) один (1), 101 – сто (100) один (1). 23 – ____; 32 – ____; 34 – ____; 46 – ____; 57 – ____; 58 – ____; 69 – ____; 125 – ____; 173 – ____; 190 – ____.

1.3. Запишіть словами. 3 – три; 13 – ____; 27 – ____; 46 – ____; 39 – ____; 74 – ____; 92 – ____; 86 – ____; 75 – ____; 179 – ____; 150 – ____.

Етап II. Узгодження іменника *рік* із числівниками. Адже, відповідаючи на запитання *Скільки тобі років?*, ми вживаємо іменник *рік* у формах називного відмінка однини (*Мені 21 рік*), називного відмінка множини (*Мені 33 роки*) та родового відмінка множини (*Мені 35 років*).

рік	роки	років
1, 21, ..1	2, 3, 4, 22, 23, ..4	5, 6, 7, 8, 9, 11–19, 20, 25, ..6, ..7, ..8, ..9

1.4. Запишіть у три колонки числівники 12, 21, 34, 41, 88, 53, 61, 78, 95, утворивши словосполучення.

рік	роки	років
		12,

1.5. Запишіть за зразком: Анна, 42 – *Це Анна. Анні 42 роки.*

Марія, 74 – ____; Ірина, 45 – ____; Микола, 31 – ____; Іван, 60 – ____; Андрій, 27 – ____; Любова, 12 – ____.

Етап III. Тренувальні вправи для розвитку комунікативних навичок, навичок слухання та говоріння.

1.6. А. Послухайте діалог.

Донька: – Скільки Алексові років?

Мати: – Йому 21 рік.

Донька: – Добре. Ось торт і свічки. Треба поставити 21 свічку. (*Ставить і рахує*). Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять, тринадцять,

чотирнадцять, п'ятнадцять, шістнадцять, сімнадцять, вісімнадцять, дев'ятнадцять, двадцять, двадцять один. Все! Мамо, а тобі скільки років?

Мати: – Мені 42 роки. Джуліє, а тобі 9 років?

Донька: – Ні, мені 10!

Б. Заповніть пропуски.

Донька: – Скільки Алексіві _____?

Мати: – Йому _____ рік.

Донька: – Добре. Ось торт і свічки. Треба поставити 21 свічку. Один, два, три, чотири, п'ять, _____, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, _____, тринадцять, чотирнадцять, п'ятнадцять, шістнадцять, сімнадцять, вісімнадцять, дев'ятнадцять, _____, двадцять один. Все! Мамо, а тобі _____ років?

Мати: – Мені 42 _____. Джуліє, а тобі 9 років?

Донька: – Ні, мені _____!

1.7. А. Прочитайте текст. Привіт! Мене звати Оксана. Я українка. Мені 34 роки. Я розмовляю українською та англійською мовами. Мій номер телефону 061-45-42-17. А це Алекс Маркес. Він із Бразилії. Алексіві 21 рік. Він студент. Це Джулія Маркес. Вона також із Бразилії. Вона розмовляє українською та по-португальськи. Джулії 10 років.

Б. Дайте відповіді на запитання: 1. Хто Оксана за національністю? 2. Скільки Оксані років? 3. Звідки Алекс? 4. Скільки Алексу років? 5. Якими мовами розмовляє Джулія? 6. Скільки років Джулії?

1.8. На основі вправи 1.7 складіть і запишіть розповідь про себе або свого друга/подругу.

1.9. Скажіть, скільки вам років. Запитайте у колег.

Стандартизовані вимоги до рівнів володіння українською мовою як іноземною визначають, що іншомовець повинен вміти написати адресу проживання, вказавши країну, місто, вулицю, номер будинку (корпусу, квартири). Для останнього вживаємо кількісний числівник: *Яка твоя адреса? – Моя адреса: вулиця Пасічна, будинок номер 12, квартира номер 46.* Цей урок передбачає також формування знань про порядковий числівник: *Котрий номер будинку? – Дванадцятий.* Тож мета заняття – продемонструвати відмінності між кількісними і порядковими числівниками. Нашу увагу зосередимо на фрагменті заняття про кількісний числівник.

Урок 2. Яка твоя адреса?

2.1. Запишіть адреси за зразком: *Львів, вулиця Пасічна, 12/46. – Місто Львів, вулиця Пасічна, будинок номер дванадцять, квартира номер сорок шість.* 1. Київ, вулиця Тараса Шевченка, 112/5. 2. Тернопіль, проспект Степана Бандери, 1. 3. Суми, вулиця Івана Франка, 17/3.

2.2. А. З'єднайте запитання і відповідь на нього.

1. Яка твоя адреса?	А. Дванадцятий.
2. Котрий номер будинку?	Б. Ні, моя адреса: вулиця Пасічна, будинок дванадцятий, квартира номер сорок шість.
3. На котрому поверсі ти живеш?	В. Вулиця Пасічна, будинок номер дванадцять, квартира номер сорок шість.
4. Вулиця Пасічна, будинок дванадцятий, квартира номер сорок вісім – це твоя адреса?	Г. На дев'ятому.

Б. Поставте ці запитання вашим колегам.

В. Запишіть свою адресу та адресу вашого колеги.

Підтема «Зовнішність людини» пов'язана з інформацією про ріст і вагу. Демонструємо фрагмент заняття, де основну увагу зосереджено на вивченні ступенів порівняння прикметників. Проте інтегрування в нього граматичного матеріалу, пов'язаного з кількісними числівниками та узгодження їх з іменниками, дозволить більш ґрунтовно опанувати цю тему в іншомовній аудиторії.

Урок 3. Який ти?

3.1. Послухайте і запишіть у дві колонки: *125 сантиметрів, 90 кілограмів, 49 сантиметрів, 300 грамів, 1 метр 40 сантиметрів, 42 кілограми 200 грамів, 51 кілограм, 2 метри 10 сантиметрів.*

Вага	Зріст

3.2. Дайте відповідь на запитання: Який твій зріст? Розпитайте колег, відповіді запишіть.

3.3. Запишіть слово кілограм у відповідній формі. Я важу 50 _____. Оля важить 54 _____. Ти важиш 42 _____? Дідусь та онук важать 100 _____.

3.4. А. Прочитайте. Це Іван. Він важить 75 кілограмів. Його зріст 182 сантиметри. Він високий та худий. / Це Оля. Вона нижча, ніж Іван. Її зріст 1 метр 60 сантиметрів. Вона важить 50 кілограмів. Вона худа та середнього зросту. / Це Ірина. Її зріст 143 сантиметри. Вона важить менше, ніж Оля та Іван. Її вага 39 кілограмів. Вона дуже худа та низька. / Це Петро. Він товстий. Він важить 90 кілограмів. Він важить більше, ніж Іван. Його зріст 1 метр 70 сантиметрів.

Б. Заповніть інформацію: ім'я _____, зріст _____, вага _____.

3.5. А. Послухайте діалог.

Хлопець: – Джуліє, твій зріст – сто двадцять сантиметрів або один метр і двадцять сантиметрів.

Дівчинка: – Я висока?

Хлопець: – Так.

Дівчинка: – А який твій зріст?

Хлопець: – Я вищий, ніж ти. Мій зріст один метр вісімдесят п'ять сантиметрів.

Дівчинка: – А скільки ти важиш?

Хлопець: – Зараз подивимось... Я важу 65 кілограмів.

Дівчинка: – Ого, так багато. Ти товстіший, ніж я. Моя вага 25 кілограмів.

Хлопець: – То ти дуже струнка!

Б. Розставте репліки за порядком.

___ 4 ___ – А який твій зріст?

___ – Зараз подивимось... Я важу 65 кілограмів.

___ – Я вищий, ніж ти. Мій зріст один метр вісімдесят п'ять сантиметрів.

___ – Джуліє, твій зріст – сто двадцять сантиметрів або один метр і двадцять сантиметрів.

___ – Ого, так багато. Ти товстіший, ніж я. Моя вага 25 кілограмів.

___ – То ти дуже струнка!

___ – Я висока?

___ – Так.

___ – А скільки ти важиш?

В. З'єднайте частини речень.

1. Джуліє, твій зріст – сто двадцять сантиметрів	а) ніж я.
2. Я вищий,	б) 25 кілограмів.
3. Мій зріст один метр	в) або один метр і двадцять сантиметрів.
4. Ти товстіший,	г) струнка.
5. Моя вага	г) вісімдесят п'ять сантиметрів.
6. То ти дуже	д) ніж ти.

Кількісний числівник вживаємо для надання інформації про кількість членів родини. Наприклад, відповідь на запитання *Скільки ти маєш братів / сестер?* передбачає вживання числівника у формі знахідного відмінка: Я маю *п'ятьох* братів. / Я маю *п'ятьох* сестер.

Урок 4. Скільки ти маєш братів?

Етап I. Звертаємо увагу на вживання числівника 1, оскільки він має рід: Я маю *одного* брата. / Я маю *одну* сестру.

Етап II. Вивчаємо особливості вживання числівників у формі знахідного відмінка.

	2	3	4	5	7	8	9 ...
Скільки?	два	три	чотири	п'ять	сім	вісім	—
Скільких?	двох	трьох	чотирьох	п'ятьох	сімох	вісьмох	+ -ох

Етап III. За допомогою вправ закріплюємо отримані знання.

4.1. Запишіть словосполучення у правильній формі. Лео має *дев'ятьох братів* (9 брат). Алекс має _____ (1 сестра). Джулія має _____ (10 тітка). Анна має _____ (7 племінниця). Лео має _____ (6 племінник). Оксана має _____ (8 дитина). Джулія має _____ (4 бабуся). Алекс має _____ (2 дідуся). Іван має _____ (5 син). Олег має _____ (5 донька). Марія має _____ (3 донька).

4.2. З'єднайте запитання і відповіді. Послухайте та зверніть увагу на інтонацію запитань.

1. Ти маєш братів?	А. Так, я маю трьох дядьків.
2. Ти маєш сестер?	Б. Ні, я маю одну сестру.
3. Твоя родина велика?	В. Так, моя родина велика.
4. Ти маєш чотири сестри?	Г. Я маю двох братів.
5. Ти маєш трьох дядьків?	І. Я маю трьох сестер.

4.3. Підкресліть неправильний варіант відповіді на запитання: 1. Скільких ти маєш братів? а) Я маю одного брата. б) Це мій брат. в) Я не маю братів. 2. Скільких вони мають братів? а) Вони

мають сімох сестер. б) Вони мають п'ятьох братів. в) Вони мають сімох братів. 3. Скільких ви маєте сестер? а) Я маю десятьох сестер. б) Він має чотирьох сестер. в) Я маю трьох сестер. 4. Скільких вона має дітей? а) Вона має двох дітей. б) Вона не має двох дітей. в) Вона має одну дитину.

4.4. А. Послухайте діалог.

Співробітник 1: – Дзвонив мій брат із Бразилії.

Співробітник 2: – Ти маєш одного брата?

Співробітник 1: – Ні, я маю п'ятьох братів.

А скільких ти маєш братів?

Співробітник 2: – Я не маю братів.

Співробітник 1: – Чи ти маєш сестру?

Співробітник 2: – Я маю трьох сестер.

Співробітник 1: – А ти маєш сестер?

Співробітник 2: – Так. Я маю п'ятьох сестер.

Співробітник 1: – О, твоя родина велика.

Б. Розставте частини діалогу послідовно.

___ – Чи ти маєш сестру? – Я маю трьох сестер.

___ – А скільких ти маєш братів? – Я не маю братів.

___ – Скільких ти маєш братів? – Я маю п'ятьох братів.

___ – А ти маєш сестер? – Так. Я маю п'ятьох сестер.

Тема «Дім, помешкання»

У цьому модулі кількісні числівники використовуюмо для інформування про кількість квартир чи кімнат у будинку, кількість предметів інтер'єру.

Урок 5. Скільки тут усього?

Етап I. Вивчення інформації про рід числівників. Числівники 1 і 2 змінюються за родами.

чоловічий рід	жіночий рід	середній рід
один	одна	одне
два	дві	два
У кухні <i>один</i> стіл.	У квартирі <i>одна</i> кімната.	У спальні <i>одне</i> ліжко.
У кухні <i>два</i> столи.	У квартирі <i>дві</i> кімнати.	У спальні <i>два</i> ліжка.

Числівники від 3 до ... за родами не змінюються.

Тут є *три столи* / *шість столів* (чоловічий рід). Тут є *три кімнати* / *шість кімнат* (жіночий рід). Тут є *три вікна* / *шість вікон* (середній рід).

Етап II. Формування граматичної компетенції. Пригадуємо правила узгодження числівника з іменником та виконуємо відповідні вправи.

5.1. А. Запишіть у правильній формі.

Тут є один холодильник (1 холодильник). Тут є _____ (1 коридор, 2 чайник, 2 килим). Тут є _____ (1 піч, 1 кухня, 2 мийка, 2 машина). Тут є _____ (1 вікно, 2 дзеркало). **Б. Запишіть.** 1 + диван = один диван; 3 + стіл = _____; 15 + стіл = _____; 1 + лампа = _____; 3 + лампа = _____; 8 + лампа = _____; 1 + дзеркало = _____; 12 + дзеркало = _____; 50 + дзеркало = _____.

5.2. З'єднайте запитання та дві відповіді на нього.

Скільки в будинку квартир?	У будинку чотири квартири.
Скільки в будинку кімнат?	У квартирі одні двері.
Скільки у квартирі кімнат?	У квартирі одна кімната.
Скільки тут дверей?	У будинку п'ять кімнат.
	У будинку тридцять квартир.
	У будинку дві кімнати.
	У будинку десять дверей.
	У квартирі шість кімнат.

Етап III. Приклади комунікативних ситуацій та текстів.

5.3. А. Послухайте діалог.

Алекс: – Привіт, Наталю! Радий тебе бачити!

Наталія: – Привіт, Алексє!

Алекс: – Це наш дім. Наша нова квартира.

Наталія: – Скільки у квартирі кімнат?

Алекс: – Три кімнати. Це вітальня. Це дитяча кімната. Тут велике вікно. Там спальня.

Наталія: – Чи є кабінет.

Алекс: – Ні. Але є балкон.

Наталія: – Це кухня?

Алекс: – Так. Ще є ванна кімната та передпокій.

Наталія: – О, у вас велика і затишна квартира. Кімнати світлі та гарні. А у вас є домашній телефон?

Алекс: – Так. Номер нашого домашнього телефону: 258-01-61.

Наталія: – Дякую!

Б. Так чи ні?

1. Це стара квартира Алекса. – *Ні*. 2. У квартирі 4 кімнати. 3. У квартирі є вітальня і дитяча кімната. 4. У дитячій кімнаті є велике вікно. 5. У квартирі немає спальні. 6. У квартирі є кабінет. 7. У квартирі є балкон. 8. У квартирі немає кухні. 9. Тут є ванна кімната та передпокій. 10. Це велика і затишна квартира. 11. Алекс має домашній телефон.

5.4. А. Прочитайте текст. Це будинок Івана Франка та його сім'ї. Цей будинок має два поверхи. На першому поверсі є передпокій, ванна кімната, кухня та п'ять кімнат: бібліотека, їдальня, кабінет і дві спальні. На другому поверсі – дві кімнати. Це кімната дружини Івана Франка та кімната його синів Тараса і Петра. Його адреса: місто Львів, вулиця Івана Франка, будинок 152.

Б. Оберіть правильний варіант відповіді.

1. Будинок Івана Франка є: а) у Львові, б) у Києві, в) у Тернополі. 2. Будинок має: а) три поверхи, б) п'ять поверхів, в) два поверхи. 3. На першому поверсі є: а) гардероб, б) балкон, в) кабінет. 4. На першому поверсі немає: а) кухні, б) дитячої кімнати, в) передпокою. 5. На першому поверсі є: а) 3 кімнати, б) 10 кімнат, в) 5 кімнат. 6. Кімнати дружини та синів: а) на другому поверсі, б) на першому поверсі, в) на третьому поверсі.

Тема «Покупки»

Відповідно до тематичного каталогу вивчаємо одиниці ваги й об'єму та гроші. Орієнтуючись на вже отримані знання про особливості кількісних числівників, пропонуємо фрагменти двох уроків. Урок 6 пов'язаний з одиницями ваги та міри, а урок 7 забезпечує вивчення відповіді на запитання «Скільки це коштує?». Доповнюємо граматичну компетенцію Уроку 1 знаннями про іменники, які вживаються тільки в однині, щоб уникнути помилок при поєднанні їх із числівниками: іменники *молоко, масло, сметана, м'ясо, сало, гірчиця, печиво, борошно, вода, рис, цукор* ми вживаємо тільки в однині (1 літр молока / 10 літрів молока). Вивчаємо прислівники *багато / мало*, які вживаються у значенні числівника на позначення кількості.

Урок 6. Скільки продуктів ти купив?**6.1. А. Поснайдіть з числівниками. Озвучте.**

42 + кілограм = 42 кілограми; 100 + грам =

_____ ; 250 + міліграм = _____ ; 53 + літр = _____ ; 145 + літр = _____ ; 99 + мілілітр = _____ .

Б. Запишіть за зразком: 100 г + ковбаса = 100 грамів ковбаси. Озвучте. 1 кг + рис = _____ ; 600 г + цукерка = _____ ; 10 + яйце = _____ ; 3 л + молоко = _____ ; 100 мл + сік = _____ ; 150 г + чай = _____ ; 320 г + шинка = _____ ; 500 г + полуниця = _____ .

В. Запишіть. 1 + буряк = один буряк; 1 + морква = _____ ; 1 + яблуко = _____ ; 2 + пакет рису = _____ ; 2 + пляшка олії = _____ ; 2 + яблуко = _____ ; 3 + пакет рису = _____ ; 3 + коробка цукерок = _____ ; 3 + коробка печива = _____ .

6.2. Прочитайте діалог.

Донька: – О! Мамо, ти вже повернулася з магазину. Що ти купила?

Мати: – Один пакет молока, пів кілограма сиру, два пакети сметани, 200 грамів масла.

Донька: – А сосиски? Чи ти купила?

Мати: – Так. Також взяла 2 кілограми м'яса і шинку.

Донька: – Чи ти купила хліб?

Мати: – Ні. Я купила булочки та торт, дві пачки печива.

Донька: – А скільки булочок ти купила?

Мати: – 4 булочки.

Донька: – Мамо, а скільки олії?

Мати: – Дві пляшки. Я купила багато продуктів.

Б. Так чи ні? 1. Мати повернулася з ресторану. – Ні. 2. Мати купила два пакети сметани та 300 грамів сиру. 3. Мати купила 2 кілограми м'яса і шинку. 4. Мати не купила хліб. 5. Мати купила 4 торти. 6. Мати купила 4 булочки. 7. Мати купила небагато продуктів.

В. З'єднайте.

продукт	кількість
1) молоко	а) 2 пакети
2) сир	б) 2 кг
3) сметана	в) пакет
4) масло	г) 500 г
5) м'ясо	г) 2 пляшки
6) печиво	д) 200 г
7) булочки	е) 2 пачки
8) олія	є) 4

6.3. Запитайте у колег, що і скільки вони купили під час останнього візиту до магазину. Запишіть.

Доповнити цей урок можуть приклади рецептів страв і відповідні завдання до них.

Урок 7. Як купувати продукти?

7.1. А. Прочитайте діалог.

Продавець: – Добрий день! Замовляйте, будь ласка.

Анна: – Добрий день! Дайте, будь ласка, пів кілограма сиру, 200 грамів масла, сметану.

Продавець: – Скільки сметани?

Анна: – Два пакети.

Продавець: – Прошу.

Анна: – Ще зважте, будь ласка, один кілограм сосисок.

Продавець: – Візьміть, будь ласка.

Анна: – Скільки коштує м'ясо?

Продавець: – 150 гривень за кілограм.

Анна: – Повторіть, будь ласка.

Продавець: – 150 гривень за кілограм.

Анна: – Дайте, будь ласка, один кілограм.

Продавець: – Це все?

Анна: – Так.

Продавець: – До оплати – 575 гривень 50 копійок.

Б. Дайте відповіді на запитання: 1. Скільки сиру купила Анна? 2. Чи купила Анна сметану? 3. Чи купила Анна шинку? 4. Скільки коштує м'ясо? 5. Скільки заплатила Анна за покупки?

В. Оберіть правильний варіант відповіді.

1. Скільки масла купила Анна? а) один кілограм, б) один кілограм 200 грамів, в) 200 грамів. 2. Скільки сметани купила Анна? а) два пакети, б) п'ять пакетів, в) один пакет. 3. Скільки сосисок купила Анна? а) два кілограми, б) один кілограм, в) п'ять кілограмів. 4. Анна купила а) один кілограм м'яса, б) три кілограми шинки, в) два кілограми сала.

7.2. Складіть діалог «У магазині» разом із колегами.

Також кількісні числівники забезпечують отримання і надання необхідної інформації в інших модулях:

1. Тема «Місто (заклади, транспорт і місця)». Тема пов'язана із замовленням послуг, тобто повідомленням їх вартості. Кількісні числівники використовуємо, щоб вказати свій номер телефону, наприклад, під час виклику таксі. Діалоги можуть містити інформацію з повідомленням номера в готелі («Ваша кімната номер вісім»).

2. Тема «Подорожі». Кількісний числівник використовуємо для висловлення інформації про номер транспорту, яким можна скористатися (Трамвай номер вісім / Маршрутка номер сто двадцять п'ять).

3. Тема «Ресторан, кафе» пов'язана із замовленням страв. Тут також можна повторити відповідь на запитання «Скільки коштує...?».

4. Теми «Здоров'я» та «Природне середовище» передбачають повідомлення температури. Актуалізуємо повідомлення «У мене температура 38°C» / «На вулиці спекотно. Температура повітря +28°C».

Висновки. Ефективне вивчення числівників у процесі навчання української мови як іноземної на початковому рівні забезпечує комунікативний підхід. Тому важливо поєднувати вправи, які сприяють формуванню лексичної та граматичної компетенції, із завданнями для розвитку навичок читання, слухання та говоріння. На початковому рівні вивчаємо узгодження числівників з іменниками, рід числівників, називний та знахідний відмінки числівника, вчимося розрізняти кількісні та порядкові числівники.

Актуалізація знань про числівник, повторення та доповнення на рівні А1 можливі під час опрацювання таких тем: «Людина» (Скільки тобі років? Яка твоя адреса? Який ти? (*ріст, вага*), Скількох ти маєш братів?), «Дім, помешкання», «Покупки», «Місто (заклади, транспорт і місця)», «Подорожі», «Ресторан, кафе», «Здоров'я» та «Природне середовище». Таким чином використання числівників у реальних мовленнєвих ситуаціях (повідомлення віку, адреси, кількості членів родини, здійснення покупок тощо) робить навчальний процес практично орієнтованим.

Подальші дослідження можуть поглиблюватися під час вивчення методики викладання граматичних категорій числівників на вищих рівнях володіння мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови: Академ. граматики укр. мови / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська; за ред. І. Вихованця. Київ : Пульсари, 2004. 400 с.
2. Гаврилук А. Застосування комунікативного методу викладання іноземних мов у ВНЗ. URL : <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1061>.
3. Король С. Комунікативний підхід у навчанні іноземних мов. *Педагогічний дискурс*. 2012. Вип. 11. С. 133–136.
4. Кожушко І. Інноваційні підходи та методи викладання експрес-курсу української мови як іноземної. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти*. 2015. Вип. 27. С. 42–50.
5. Лях Т. Комунікативний метод у засвоєнні граматики української мови іноземними студентами-медиками (на прикладі дієслова). *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 32. С. 62–65.
6. Мацюк З. Лінгводидактичні особливості вивчення числівників у курсі української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2019. Вип. 14. С. 159–172.
7. Новіцька. Особливості методики викладання граматики української мови як іноземної. URL : http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/16569/1/novicka_o.pdf. С. 98–100.
8. Селівестрова Л. Лінгвістична та психологічна основа навчання української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2007. Вип. 2. С. 8–13.
9. Стандартизовані вимоги : рівні володіння українською мовою як іноземною А1–С2. Зразки сертифікаційних завдань : посібник / Д. Мазурик, О. Антонів, О. Синчак, Г. Бойко. Київ : Фірма «ІНКОС», 2020. 186 с.
10. Туркевич О. Основні принципи викладання граматики української мови як успадкованої: від теорії до практики. *Slavica Wratislaviensia CLXXV*. Wrocław, 2022. No 4093. С. 197–205.
11. Ушакова Н. Когнітивні основи формування комунікативної компетентності іноземних студентів у підручнику з мови навчання. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки*. 2014. Вип. 25. С. 65–74.